

Møteprotokoll

Utvalg: Felles landbruksnemnd - Ørland/Bjugn kommuner
Møtested: 2. etj., Landbrukets hus
Dato: 07.01.2015
Tid: 14:00-15:45

Faste medlemmer som møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Halldis Groven	Medlem	BK-AP
Therese Eidsaune	Medlem	OK-H
Andreas Oust Ledsaak	Leder	OK-SP
Ole Hyllmark	Nestleder	BK-AP
Laila Iren Veie	Medlem	BK-SP
Tore Melhuus	Medlem	BK-H

Faste medlemmer som ikke møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Inger Marie Brustad	MEDL	OK-SP
Kjetil Brandvik	MEDL	OK-FRP

Varamedlemmer som møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Edmar Bakøy	Skogbrukssjef/viltansvarlig
Tine Søfteland	Spesialrådgiver/møtesekretær

Merknader:

Inger Marie Brustad er ny i nemnda fra 01.01.2015. Administrasjonen fikk ikke tak i henne på kort varsel.

Ingen kunne møte som vara for Kjetil Brandvik.

Saksnr	Sakstittel	Lukket
	Referatsaker	
RS 15/1	Fradeling av 0,2 daa strandareal, Tillatelse på vilkår - 1621/59/3 - Dahl Karl Johan.	
RS 15/2	Mandal Roger - 1627/82/1 - Omlegging av gårdsvei, Tillatelse til omdisponering	
RS 15/3	Svar på søknad om fradeling av ubebygd parsell til boligformål fra "Rønningen" gnr 81 bnr 17 i Bjugn - eier Stig Johannes Jøssund INNVILGET	
RS 15/4	Svar på søknad om fradeling av ubebygd parsell gnr 64 bnr 106 fra eiendomsenheten "Næssset" gnr 74 bnr 2 i Ørland - eier Else Marie Olsen INNVILGET	
RS 15/5	Idar Roald Hansen - fradeling av tilleggstomt. gnr. 76 bnr. 24 - Tillatelse etter jordloven.	
RS 15/6	Bjørnar Otterstad - Tillatelse til fradeling av boligtomt - gnr. 6 bnr. 12. Behandling etter jordloven.	
RS 15/7	Svar på søknad om fradeling/ arealoverføring mellom "Haugvika" gnr 10 bnr 20 og ""Haugvika" gnr 10 bnr 67, eiere hhv Roar Olav Hopen 10/20 og Ingrid Berg & Kjell Egil Talmo 10/67 DELVIS INNVILGET	
RS 15/8	Svar på søknad om innløsning av festet nausttomt og fradeling av tilleggsareal til fritidseiendom fra driftsenheten "Bergheim" gnr 13 bnr 4 i Bjugn - eier Olav Lyng. INNVILGET	
RS 15/9	Svar på søknad om konsesjon - "Bergli " gnr 84 bnr 11 i Bjugn, søker Ådne Thorsen & Anine Skovan Bentzen INNVILGET	
RS 15/10	Stadfestelse av kommunens vedtak i sak som gjelder fradeling av tilleggsareal til boligeiendom - 1627/16/11 - Sissel Johnsen	
RS 15/11	Svar på søknad om godkjenning av forpaktningsavtale for "Hellem" gnr 8 bnr 6 i Bjugn - eier Ivar Hellem, forpakter Ingar Hellem. GODKJENT	
	Saker til behandling	
PS 15/1	Høring - forslag om å oppheve konsesjonsloven og boplikten	

Til orientering:

Møteplan for Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn i 2015:

- 11. mars kl. 10.00
- 20. mai kl. 10.00
- 02. september kl. 10.00

Referatsaker

RS 15/1 Fradeling av 0,2 daa strandareal, Tillatelse på vilkår - 1621/59/3 - Dahl Karl Johan.

RS 15/2 Mandal Roger - 1627/82/1 - Omlegging av gårdsvei, Tilatelse til omdisponering

RS 15/3 Svar på søknad om fradeling av ubebygd parsell til boligformål fra "Rønningen" gnr 81 bnr 17 i Bjugn - eier Stig Johannes Jøssund INNVILGET

RS 15/4 Svar på søknad om fradeling av ubebygd parsell gnr 64 bnr 106 fra eiendomsenheten "Næssset" gnr 74 bnr 2 i Ørland - eier Else Marie Olsen INNVILGET

RS 15/5 Idar Roald Hansen - fradeling av tilleggstomt. gnr. 76 bnr. 24 - Tillatelse etter jordloven.

RS 15/6 Bjørnar Otterstad - Tillatelse til fradeling av boligtomt - gnr. 6 bnr. 12. Behandling etter jordloven.

RS 15/7 Svar på søknad om fradeling/ arealoverføring mellom "Haugvika" gnr 10 bnr 20 og ""Haugvika" gnr 10 bnr 67, eiere hhn Roar Olav Hopen 10/20 og Ingrid Berg & Kjell Egil Talmo 10/67 DELVIS INNVILGET

RS 15/8 Svar på søknad om innløsning av festet nausttomt og fradeling av tilleggsareal til fritidseiendom fra driftsenheten "Bergheim" gnr 13 bnr 4 i Bjugn - eier Olav Lyng. INNVILGET

RS 15/9 Svar på søknad om konsesjon - "Bergli " gnr 84 bnr 11 i Bjugn, søker Ådne Thorsen & Anine Skovan Bentzen INNVILGET

RS 15/10 Stadfestelse av kommunens vedtak i sak som gjelder fradeling av tilleggsareal til boligeiendom - 1627/16/11 - Sissel Johnsen

RS 15/11 Svar på søknad om godkjenning av forpaktningsavtale for "Hellem" gnr 8 bnr 6 i Bjugn - eier Ivar Hellem, forpakter Ingar Hellem. GODKJENT

Lederens innstilling

Lederens innstilling legges fram i møtet.

Saksprotokoll i Felles landbruksnemnd - Ørland/Bjugn kommuner - 07.01.2015

Behandling:

Lederen la fram følgende innstilling til vedtak:

Landbruks og matdepartementet sendte 15.10.14 ut et høringsnotat om oppheving av konsesjonsloven og boplikt. Ørland og Bjugn kommuner er på høringslista og dette er vårt høringsinnspill.

Historikk Dagens gjeldende konsesjonslov er en etterfølger av «Lov om erhvervelse av dyrket mark» som ble vedtatt på Stortinget 10. desember 1920. Det er svært sjelden man kan peke på en enkelt hendelse som ligger til grunn for vedtak av en lov, men i dette tilfellet ble det sagt tydelig både av stortingsmenn og andre: Gründer og tidligere generaldirektør i Norsk Hydro hadde på kort tid kjøpt opp 13 gårder i Borre i Vestfold med tilsammen 2500 mål. Gårdene ble drastisk omlagt og drevet under ett. Målet var industriell stordrift innen landbruket. Suksessene med Elkem og Hydro hadde påført Eyde stormannsgalskap, noe som var bakgrunnen til at han ble avskjediget som Generaldirektør i Hydro i 1918. Stormannsgalskap er som kjent uhelbredelig og mange Stortingsmenn så med uro på Eydes handlinger. Kombinert statsminister og landbruksminister Gunnar Knutsen (V) delte denne uroen. Det ble argumentert med at den frie, selveiende norske bondestand sto i fare hvis flere fulgte Eydes eksempel. Høyre støttet lovforslaget og partiets parlamentariske fører Georg Hagerup Bull kom med et nytt argument. Han påpekte at man ikke bare kunne slå seg til ro med at investeringene ikke ville lønne seg fordi «i alle samfunn hadde det vært en tendens til at jordeiendom hadde en tiltrekning på storkapitalen uten hensyn til lønnsomheten». I debatten kom også det gamle kravet fra Eidsvoll i 1814 om at «byfolk ikke skal kunne eie jord» opp. Av den grunn ble det vedtatt lavere konsesjongrenser for oppkjøpere fra folk utenfor bygda hvor eiendommen ble omsatt. Norsk Landmannsforbund (Bondepartiets forløper) var i behandlingen usikker og tvilende til hele konsesjonslovgivningen bortsett fra når byfolk skulle kjøpe landbrukseiendommer. I slike tilfeller foreslo de konsesjongrense på null.

Drøfting Høringsnotatet begrunner ønsket om å oppheve konsesjonsloven med at:

1. Lovverket hindrer et fungerende marked for omsetning av konsesjonspliktige landbrukseiendommer. Dette kan igjen føre til at rekrutteringen til næringen svekkes.
2. Markedsbegrensningene gjør det vanskeligere for aktive gårdbrukere å få kjøpt tilleggsjord noe som igjen sikrer mulighetene for rasjonell og effektiv gårdsdrift.
3. Gjeldende bestemmelser begrenser investeringslysten og svekker derved driftsgrunnlaget på en del gårdsbruk.
4. Håndhevelsen av regelverket binder opp ressurser både hos private og offentlige aktører.

Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn mener at alle de overforstående punkt er relevante påpekninger av svakheter med dagens lovverk. Imidlertid ser vi at punkt 1, 2 og 3 alle knytter seg til effektene av priskontrollen. Ulempene ved dagens lovverk kan langt på vei fjernes ved å

opphøve ordningen med at avtalt pris skal tilgodese en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling på landbrukseiendom (konsesjonslovens § 9 første ledd nr. 1).

Departementet hevder i notatet at konsesjonslovens betydning for jordvernet er svært liten. Dette til tross for at formålet med dagens konsesjonslov jfr. § 1 er «...å regulere og kontrollere omsetning av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet». Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn mener at et sterkt jordvern er av største viktighet. Vi tror at en oppheving av konsesjonsloven og boplikten kan ha langt større negative effekter på jordvernet enn det departementet beskriver. Et eksempel er større press mot kommuner for omregulering av jordbruksareal dersom landbruksarealene eies av store utbyggingsselskap enn om de var eid av bønder. Et annet eksempel er at dersom et stort selskap kjøper en stor gård for representasjonsbruk er det grunn til å tro at jorda vil bli vanskjøttet enn om gårdsbruket var eid av en bonde.

Konklusjon Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn går imot å oppheve hele konsesjonsloven som foreslått. Nemnda mener de de negative konsekvensene av å fjerne lovverket er klart større enn de positive effektene. De fleste av de negative effektene av dagens lovverk kan elimineres ved å fjerne priskontrollen. Nemnda støtter dermed forslaget om å oppheve konsesjonslovens § 9 første ledd nr. 1.

Therese Eidsaune (H) fremmet følgende forslag til vedtak:

Landbruksnemnda i Ørland/ Bjugn stiller seg positiv til å oppheve hele konsesjonsloven som foreslått i høringen fra Landbruks- og matdepartementet.

Forslagene til vedtak ble satt opp mot hverandre.

Lederens innstilling ble vedtatt 5 mot 1 stemme (Therese Eidsaune).

Endelig vedtak:

Landbruks og matdepartementet sendte 15.10.14 ut et høringsnotat om oppheving av konsesjonsloven og boplikt. Ørland og Bjugn kommuner er på høringslista og dette er vårt høringsinnspill.

Historikk Dagens gjeldende konsesjonslov er en etterfølger av «Lov om erhvervelse av dyrket mark» som ble vedtatt på Stortinget 10. desember 1920. Det er svært sjelden man kan peke på en enkelt hendelse som ligger til grunn for vedtak av en lov, men i dette tilfellet ble det sagt tydelig både av stortingsmenn og andre: Gründer og tidligere generaldirektør i Norsk Hydro hadde på kort tid kjøpt opp 13 gårder i Borre i Vestfold med tilsammen 2500 mål. Gårdene ble drastisk omlagt og drevet under ett. Målet var industriell stordrift innen landbruket. Suksessene med Elkem og Hydro hadde påført Eyde stormannsgalskap, noe som var bakgrunnen til at han ble avskjediget som Generaldirektør i Hydro i 1918. Stormannsgalskap er som kjent uhelbredelig og mange Stortingsmenn så med uro på Eydes handlinger. Kombinert statsminister og landbruksminister Gunnar Knutsen (V) delte denne uroen. Det ble argumentert med at den frie, selveiende norske bondestand sto i fare hvis flere fulgte Eydes eksempel. Høyre støttet lovforslaget og partiets parlamentariske fører Georg Hagerup Bull kom med et nytt argument. Han påpekte at man ikke bare kunne slå seg til ro med at investeringene ikke ville lønne seg fordi «i alle samfunn hadde det vært en tendens til at jordeiendom hadde en tiltrekning på storkapitalen uten hensyn til lønnsomheten». I debatten kom også det gamle kravet fra Eidsvoll i

1814 om at «byfolk ikke skal kunne eie jord» opp. Av den grunn ble det vedtatt lavere konsesjonsgrenser for oppkjøpere fra folk utenfor bygda hvor eiendommen ble omsatt. Norsk Landmannsforbund (Bondepartiets forløper) var i behandlingen usikker og tvilende til hele konsesjonslovgivningen bortsett fra når byfolk skulle kjøpe landbrukseiendommer. I slike tilfeller foreslo de konsesjonsgrense på null.

Drøfting Høringsnotatet begrunner ønsket om å oppheve konsesjonsloven med at:

1. Lovverket hindrer et fungerende marked for omsetning av konsesjonspliktige landbrukseiendommer. Dette kan igjen føre til at rekrutteringen til næringen svekkes.
2. Markedsbegrensningene gjør det vanskeligere for aktive gårdbrukere å få kjøpt tilleggsjord noe som igjen sikrer mulighetene for rasjonell og effektiv gårdsdrift.
3. Gjeldende bestemmelser begrenser investeringslysten og svekker derved driftsgrunnlaget på en del gårdsbruk.
4. Håndhevelsen av regelverket binder opp ressurser både hos private og offentlige aktører.

Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn mener at alle de overforstående punkt er relevante påpekninger av svakheter med dagens lovverk. Imidlertid ser vi at punkt 1, 2 og 3 alle knytter seg til effektene av priskontrollen. Ulempene ved dagens lovverk kan langt på vei fjernes ved å oppheve ordningen med at avtalt pris skal tilgodese en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling på landbrukseiendom (konsesjonslovens § 9 første ledd nr. 1).

Departementet hevder i notatet at konsesjonslovens betydning for jordvernet er svært liten. Dette til tross for at formålet med dagens konsesjonslov jfr. § 1 er «...å regulere og kontrollere omsetning av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet». Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn mener at et sterkt jordvern er av største viktighet. Vi tror at en oppheving av konsesjonsloven og boplikten kan ha langt større negative effekter på jordvernet enn det departementet beskriver. Et eksempel er større press mot kommuner for omregulering av jordbruksareal dersom landbruksarealene eies av store utbyggingsselskap enn om de var eid av bønder. Et annet eksempel er at dersom et stort selskap kjøper en stor gård for representasjonsbruk er det grunn til å tro at jorda vil bli vanskjøttet enn om gårdsbruket var eid av en bonde.

Konklusjon Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn går imot å oppheve hele konsesjonsloven som foreslått. Nemnda mener de de negative konsekvensene av å fjerne lovverket er klart større enn de positive effektene. De fleste av de negative effektene av dagens lovverk kan elimineres ved å fjerne priskontrollen. Nemnda støtter dermed forslaget om å oppheve konsesjonslovens § 9 første ledd nr. 1.